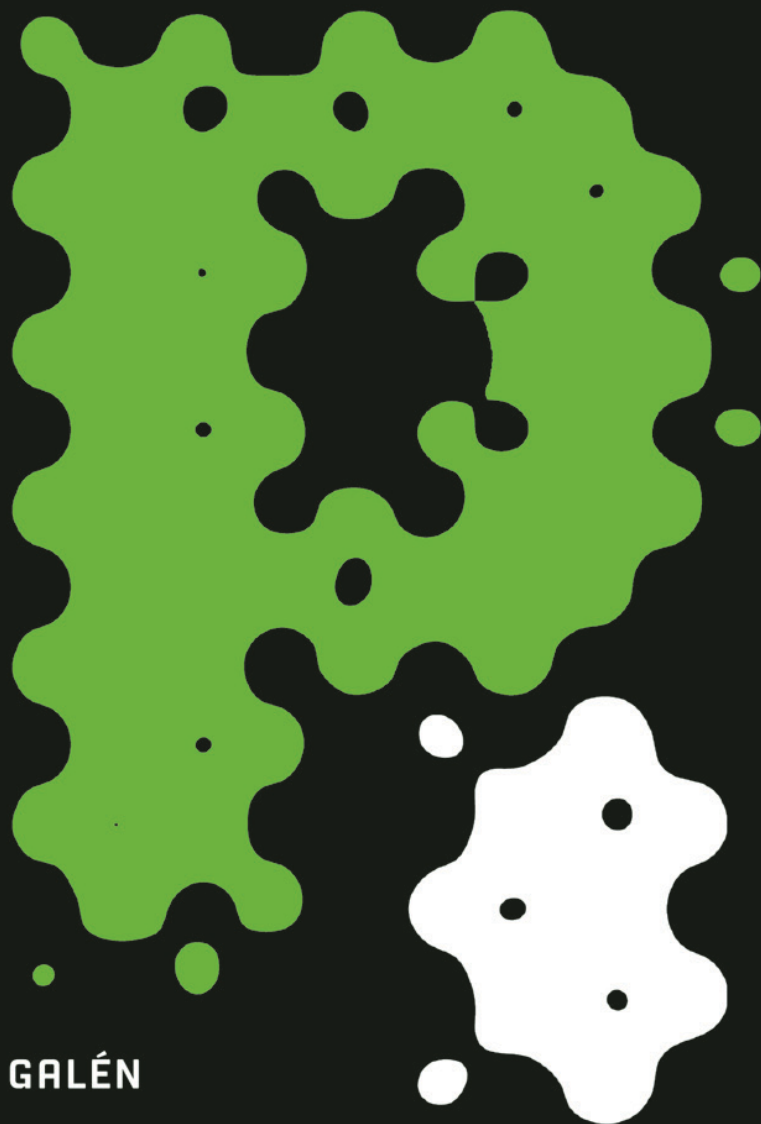

jan burian přímluva
za dnešní dobu

GALÉN

JAN

BURIAN:

Přímluva za dnešní dobu

a další příběhy z let
2010–2013

galén

Upozornění

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Galén

Na Bělidle 34, 150 00 Praha 5

www.galen.cz

© Galén, 2013

ISBN 978-80-7262-967-1 (PDF)

ISBN 978-80-7262-968-8 (PDF pro čtečky)

1:

Kus masa

Zpráva z nemocnice

Tlouštíkům se rány po operacích nehojí snadno, a tak jsem se pár dní po propuštění musel do nemocnice vrátit. Byla sobota a službu měla zřejmě ne moc zkušená paní doktorka. Mačkala mi ránu na břicho a do toho zděšeně vykřikovala: „Ježíšikriste! Ježíšikriste!“

Ale oba jsme to přežili a mě potom uložili na pokoj ke stařečkovi, který o sobě moc nevěděl, jen sténal a chvílemi blouznil. Když mi otrnulo, pozoroval jsem dvě mladé sestřičky, jak s ním něžně manipulují a starají se o něho jako o vlastního.

„Vy teda máte těžkou práci,“ pravil jsem uznale.

„Ale kdepak,“ otočila se na mě ta usměvavější, „my jsme si to vybraly, nás to baví!“ Bylo jim asi dvacet.

Druhý den odpoledne jsem chtěl požádat, zda bych se mohl v hale sousedního oddělení dívat na fotbal. Snadné to nebylo, po chodbě totiž běhaly jiné, asi o patnáct let starší sestry, žádná se neusmívala, některé na sebe nepříjemně pokřikovaly a práce je zjevně nebavila. Říká se tomu syndrom vyhoření. Ty mladé sestřičky ze včerejška se o tom nejspíš učily, ale těžko říct, jestli je napadlo, že by na tom po pár letech téhle práce mohly být podobně...

Nakonec jsem se přece jen směl k vytoužené televizi odšourat. Už tam seděl nějaký starý pán na vozíku. V očích měl slzy.

„Co se vám stalo?“ zeptal jsem se ho.

„Ále,“ koukl se na mě, „jsem na pokoji se dvěma, kteří mě nenávidí.“

„Vy jste jim něco provedl?“

„Ne. Vlastně nevím... Já jen nejsem zvyklej, že je na mě někdo takhle sprostěj.“

V tu chvíli odněkud zaburácel mužský hlas: „Dědku!“ Oba jsme nadskočili leknutím a uviděli neoholeného třicátníka, který se vybelhal na chodbu, zahrozil na starého pána berlou a znovu zařval:

„Dědku, nekecej! Říkám ti: Ne-ke-cej!“

Podíval jsem se na toho chláпка a s hrůzou si představil, co bude následovat: jestli na mého souseda ještě jednou takhle nechutně zaječí, vstanu, vezmu mu tu berlu, srazím ho s ní k zemi, aby byl poměr sil dobra a zla ve světě zachován, a půjdu do kriminálu. Není vyhnutí, nějaká spravedlnost existovat musí! Naštěstí to asi vycítil, nečekaně zalezl do pokoje a zabouchl za sebou dveře.

Stařík se zatvářil fatalisticky a pravil:

„A takhle se tu ke mně chovají všichni. Nechápu, co jsem jim udělal.“

„Tak přesně o tomhle je jeden starý vtip. Mám vám ho říct?“ zeptal jsem se a on přikývl.

„Jde Kohn do modlitebny a osloví Boha: Žena mi utekla, děti mě okradly, barák mi vyhořel, jsem nemocnej a všichni mě opustili. Pane Bože, co proti mně máš? – Chvíli je ticho a pak se seshora ozve: Já ti ani nevím, prostě mě nějak sereš...“

Stařeček se rozchechtal, ale vzápětí se i trochu rozvzlykal, takže chvíli trvalo, než jsme se zase mohli soustředit na zápas.

„Já ten fotbal miluju,“ řekl, když se uklidnil, „ale stejně to určitě zase bude nula nula.“

Mýlil se. Skončilo to šest dva a ohromně jsme si to užili.

Mezi psem a vlkem

U nemocnice, kam jezdím na rehabilitaci, se nedá zaparkovat. Nejlepší by bylo nechat auto jinde a jet autobusem, ale tak daleko jsem zase v té rehabilitaci nepokročil, špatně se mi chodí... Jezdím tedy na cvičení pravidelně o půl hodiny dřív a čekám, zda se přece jen neuvolní nějaké místo pár desítek nebo i stovek metrů od budovy. Spolu s některými řidiči, kteří jsou v podobné situaci, se tomu čekání snažíme dát jakýsi řád. Vjedeme do parkoviště, nepředjíždíme se a stojíme slušně za sebou, až na nás dojde řada. Jenže parkoviště má také výjezd. Sice jednosměrný, ale část populace tuto značku zřejmě neuznává, a tak vám tamtudy po čtvrt hodině čekání někdo klidně vjede do parkoviště a vyfoukne vám místo, na které poctivě čekáte. Tím pádem vzniká chaos – skutečný i morální – a zakrátko přestávají platit jakákoli pravidla. Za takové situace, nestane-li se zázrak, přicházím pozdě anebo vůbec nepřicházím...

Minule mi dokonce i výjezd z parkoviště zatarasil jeden z těch talentovaných řidičů, kteří jsou na pravidlech silničního provozu zcela nezávislí. Když jsem mu ukázal, že bych potřeboval jen vyjet, řekl, že couvat nebude, a pak už pokračoval pouze nonverbálně. Ovládal velké množství rozličných sprostých znaků, umně skládal prsty všelijak k sobě a od sebe, a když jsem se nakonec přece jen nějak prosmýkl kolem, stáhl jsem okénko a v odpověď jsem mu oznámil, že je nebezpečný asociál. S ním to ovšem rozhodně nic neudělalo, nechtyl se za nos a nepolepšil se. Jen za mnou křikl nějakou podobnou zdrcující urážku...

Zřejmě se budeme muset smířit s tímto válečným stavem, časem si koupíme pistole, japonské meče nebo výbušniny a ti nejsilnější u nemocnice zaparkují. Zároveň budeme muset přestat hlásat úpadková hesla o zdvořilosti či ohleduplnosti – každý z našeho parkoviště přece ví, že to jsou projevy slabosti a nikam se s nimi nedostanete. Ti bohatší a slušnější

si budou asi brát taxík, méně slušní podplatí hlídače a seženou si povolení k vjezdu do nemocnice, kde pak budou zabírat místa sanitkám. No a my ostatní budeme chodit pěšky, případně se tam od autobusu nějak doplazíme.

V malých a takzvaně nedůležitých věcech, jako je parkování před nemocnicí, se asi nevyplatí povolávat hned jednotku rychlého nasazení, aby udělala pořádek. Možná by pomohl jeden policajt, ale asi na něj nejsou peníze, a tak zkrátka slabší ustoupí silnějším. Není to rozhodně svět, který by se nám líbil, ale jinak to asi nepůjde...

Naše civilizace stojí z velké části na dohodě. Když se nedohodneme, nastane buď anarchie, nebo diktatura. Něco jsme zřejmě při našem rychlém vývoji zanedbali a teď se nejsme schopni dohodnout ani na parkovišti před špitálem. O penzijní reformě a jiných, pro budoucnost podstatnějších věcech to jistě platí dvojnásob, a tak můžeme jen děkovat prozřetelnosti, že naše vlast není v současné době ohrožena nějakým mezinárodním konfliktem. My si vystačíme s těmi vnitřními. Stávají se z nás podivně nesnášliví občané země, v níž co není zakázáno, je povoleno.

Poměrně přesně to vyjádřil jeden kolega průvodce z konkurenční cestovní kanceláře, se kterým jednou ročně čekávám v noci na letišti v Reykjavíku na další várku turistů.

„Chceš vědět, jakým se řídím heslem?“ naklonil se ke mně minule někdy v hodině mezi psem a vlkem.

„Samozřejmě,“ zamumlal jsem zvědavě, připravil se na všechno a dočkal se.

„Já si říkám,“ pravil ten bodrý muž, „naser ty ostatní dřív, než oni naserou tebe!“

Letadlo přistálo a k nám se pomalu začali trousit nic netušící turisté těšící se na dovolenou...